

BÁNÓ LÁSZLÓ

Két választás Magyarországon

Ez év májusában, júniusában parlamenti választások voltak Magyarországon. Eredményképpen új politikai hatalom kormányozza az országot.

Augusztusban OEE elnökségi választások voltak.

Amíg az első választás az egész lakosságra nézve nagy jelentőségű, addig a második közvetlenül csak az erdőszek számára az. A mindenkori országkormányzó hatalom gyakran kérte ki az OEE véleményét az erdőgazdálkodás fontos kérdéseiben. Néha még meg is szívelte. Természetes, hogy az új elnökség is számíthat erre.

Mit mondjon?

Jó néhány év óta a magyar erdőgazdálkodásban is szabadeséses sebességgel változnak a körülmények, jelentkeznek az új és új hatások. Már a Herpay Imre vezette elnökség is ilyen körülmények között dolgozott, a rendszerváltás pedig csak gyorsított minden ilyen folyamatot. A magyar erdőgazdálkodást ellentétes hatások tömege éri. Mindezt még egy-egy szóval felsorolni is bődítő lenne. Nem csoda, hogy híres összetartásunk, erdészegységünk megtépázódott.

Nem kell ezen siránkoznunk. Nincs az a haditengerészeti flotta, amely nagy viharban nem veszíti el hadrendjét, nem keletkeznek kisebb-nagyobb károk, talán még ütközések is. Fontos azonban tudni, hogy a flotta hajóegységeinek parancsnokai egyetlen pillanatig sem veszítik el szemük elől a célt. Kitarítani, küzdeni a válságos helyzetben, és a vihar múltával visszaállítani mielőbb a rendezett, fegyelmezett köteléki helyzetet, mert egyébként ekkor jöhet a katasztrófa.

Mit jelenthet tehát 1994-ben az erdészegység? Hogy mindenki ugyanazt akarja. Ugyanúgy gondolkodik? Azonosnak a célkitűzések?

Ez képtelenség. Könnyvet lehetne írni az erdészek helyzete, gondjai, érdekei különbözőségeiről, de elég csak egy példa az államerdészettől.

E példát illetően csak három megállapítás:

– Az államerdészeti részvénytársaságok egy része jól vagy rosszul, de

megél az erdőgazdálkodásból. A kik nem, azok közül egyesek képesek egyensúlyban tartani vertikális tevékenységükkel a gazdálkodásukat, mások még így sem. Ez utóbbiakat csőd, felszámolás fenyegeti.

– Egyik rt. maradéktalanul elvégzi minden erdészeti szakmai feladatot, és még mindig talpon áll, a másik pedig fokozatosan felhagy mind több szakmai feladattal, és mégis agonizál.

– Egyik rt. tartja általános szakmai-műszaki kondícióját, a másik fel kell éljen mindent.

A fentiekből világosan kitűnik, hogy létbiztonságukat illetően három csoportba oszthatók a magyar államerdészeti rt.-k:

1. Amelyeknek gazdasági léte nincs érdemben veszélyben.

2. Amelyek ilyen veszélybe kerülhetnek.

3. Amelyek már ilyen veszélyben vannak.

Lehet-e ezek után azt várni, hogy ilyen különböző, ráadásul néhol már a pusztát léte meghatározó, vagy veszélyeztető helyzetben az erdészkar egységes? Ez illúzió. Nem lehet elvárás.

Csoda-e ezek után, hogy különböző helyzetben különböző az erdész gondolkodása, különböző az elköpzelése a túlélésről, az életben maradásról? Kell-e bizonyítani, hogy ma az erdészegységet képtelenség úgy értelmezni, hogy mindenütt ugyanaz legyen a modell, a cél, a megoldás?

Ha az egyesületnek lenne gondosan felmért és megállapított alapadatok, azonosságok és különbözőségek figyelembevételével kidolgozott erdészeti politikája, amely egyaránt számol piacgazdasági, nyereséges erdőgazdálkodással, ahol ezzel számolhat, és egyaránt figyelembe veszi a piaci versenyben részt venni képtelen erdőgazdálkodás sajátosságait, ahol a sokat emlegetett immateriális hozadékon kívül érdemben nincs, vagy alig van más, úgy az új elnökség biztos elmondhatná egységben fogalmazott, de a különbözőségeket is figyelembe vevő szakvéleményét. Amely jegyzi a vertikális tevékenységet, ha az mérhe-

tően áll a lábán a piaci versenyben, és az erdőgazdálkodás javát szolgálja, de lesöpri a föld színéről az életképtelen vertikumokat, amelyeket az erdő tart el. Amely nem téveszti össze a vertikális vállalkozási tevékenységet az erdőszolgáltató egyéb szükséges tevékenységgel. Ez az erdészeti politika viszont csak úgy állítható össze, ha minden főbb – a táji erdőgazdálkodási sajátosságokat figyelembe vevő – erdőgazdálkodási mód, az erdőgazdálkodás egyéb ágazatai – erdőfelügyelet stb. – sajátosság-rendszere rögzítésre kerül. Megállapításra kerül, hogy mi mindebből az azonosság, mi az a különbözőség, amely még el kell viselje az azonossági kategóriába történő besorolást, és mi az a különbözőség, amelyet nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Érezzük-e egyáltalán, hogy mekkora a tét? Az új politika és államigazgatási hatalom kulcsszereplőjéhez egyeztetés nélkül fogunk szólni? Természetesen egymással ellentétes célokot megfogalmazva? Csak a kincstári erdőgazdálkodás üdvözít! – mondja az, akit tényleg csak az üdvözít. Csak a vállalkozói erdőgazdálkodás üdvözít! – mondja az ellenérdeklőt ugyanakkor. Mindkét irányzatnak bőségesen volt szószólója az elmúlt években. A politikus, a főtisztviselő pedig – nem értvén az erdőhöz – mit gondol? Hányszor és hányan hallgattuk: mi történt veletek, erdőszekkel?

Új kormány áll az ország élén. Új politikai irány, amely keresi mindannak megvalósíthatóságát, amelyet ígért. Ezzel a csapattal kellene az erdőszeknek párbeszédet folytatni, és egyezséget kötni.

Milyen egyezséget fogunk velük kötni, ha magunk között nem kötöttük meg az egyezséget? Hány erdész fogja egyéni érdekből a maga sajátos helyzetét tudatosan vagy véletlenül országosra kivetíteni, és magán vagy hivatalos kapcsolatait igénybevéve győzködni az illetékes, az újonnan hatalomra került politikust vagy államigazgatási illetékest – aki természetesen nem erdész, ezért nem is ért a kérdéshez –, hogy az ő álláspontja az igaz.

Hogyan alakulhatott ki ez a helyzet?

Valami egészen rendkívüli történt velünk az elmúlt négy évben. Ezt megelőzően néha egekig értek erdőgazdálkodási gondjaink, vadkár, tülgypusztulás stb. Mára viszont Magyarországon vége a tervgazdálkodás biztosította erdősz aranykornak. (Az sem volt arany, legfeljebb aranyozott.) Visszavonhatatlanul ránk tört ugyanis a piacgazdaság. Emiatt alakult ki ez a helyzet, amelyben még sohasem volt a mai magyar erdőszgeneráció, a nyugat-európai viszont csak ilyenben volt és van. A gázprogram megroppantotta a tüzifa-felhasználást, a bányabezárások a bányafavasztékokat teszik eladhatatlanná stb. stb. Versenyhelyzetbe kerülünk! **Nem dolgoztuk ki a magyar erdőszeti sajátosságoknak megfelelő, a piacgazdaságban elfogadható erdőszeti politikát.** A pénz, amelyet a társadalom ad, a társadalom demokratikusan választott testülete, a magyar parlament adja. A parlament közli az erdőgazdálkodással a társadalom pénzügyi akaratát a megszavazott éves költségvetésében.

E pénzt a magyar erdők megmentésére éppúgy várjuk, mint egyes afrikai

törzsek a nagy fehér hajót, amely a megváltó ételmet hozza.

Hogy kell gazdálkodni azon erdőtestekben, ahol a fatermesztésből származó bevételek nem fedezik az erdő fenntartását? Hogy kell vigyázzunk az ökoszisztéma épségére ott, ahol a fa-termesztés bevétele kell jelentse az erdő gazdasági fenntartását? Milyen és mekkora szervezet kell mindehhez? A piacgazdálkodás ténye adott, nem változtatható. Clinton két szóval üzen az agg kubai diktátornak: demokrácia és piacgazdaság! A fejlett országokban minden hibája ellenére a szociál-piacgazdálkodás a legfejlettebb társadalmi-gazdasági forma. **Az erdősznek kell igazodni hozzá, és nem képzeltető el fordítva.**

Kérdések tömege, amelyre ha nem tudjuk legalább a közelítő választ, úgy egymással sem tudunk egyezésre jutni, nem pedig a társadalommal.

Nem kellene végre összefognunk? Leülünk közös gondjainkat tisztázni? Elismerni a másik esetében mindazt, ami gyökeresen más, mint az enyém, de bizonyított? Ez alapján megalkotni erdőszeti politikánkat az erdőgazdálkodás soktényezős kérdéseiről a politikai, a kormányzó hata-

lomnak, amely egyaránt készült egészséges azonossággal és különbözőséggel? Hogy fogunk erdőszörvényt alkotni, ha az előtte levő lépcsőt kihagyjuk? Tisztában vagyok azzal, hogy nem az Egyesület hivatott arra, hogy egy ország kormányzó hatalma helyett mindent megalkossa. Egy józan kormányzó hatalom viszont igényt tart arra, hogy szakmapolitikai kérdésekben megismerje a szakmai képviselő véleményét. Figyelembe vesszük-e, hogy az erdő kérdésében a zöldek mennyire egységesebbek? A vadászokról ugyanez elmondható. Egyedül mi leszünk elmentmondásosak? Rögtönözni fogunk mindig abban a szakmában, ahol a legfontosabb jelző a tartamosság, amely nem tűri a rögtönzést?

Két választás volt Magyarországon. Embert próbáló feladat, hogy új elnökségünk átérezze ennek következményeit, kötelezettségeit, felmérje az Egyesület múltbéli adósságait. Még az sem baj, ha több lesz a kudarc, mint a sikere, ha néha téved, de kérjen helyzet- és állapotjelentést a zászlóshajó az egységektől, és adjon iránykoordinátákat a flottának.

Visegrad, 1994. augusztus 27-én.

KÖZLEMÉNY

Az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága folytatni kívánja a környezet- és természetvédelmi területen tevékenykedő társadalmi egyesületekkel és szervezetekkel kialakított együttműködését és azt ki kívánja terjeszteni az épített környezet, infrastruktúra, turizmus-idegenforgalom szakterületére is.

A bizottság elhatározta, hogy bevezeti a fentiekben felsorolt valamennyi szakterületen működő egyesületek, klubok, szövetségek, kamarák, alapítványok regisztrálását.

A regisztrálás célja a kapcsolatfelvétel, kapcsolatteremtés.

A bizottság és albizottságai (építésügyi és infrastruktúra albizottság, turizmus-idegenforgalom albizottság, törvények végrehajtását ellenőrző albizottság) kéri a szervezeteket, hogy szíveskedjenek a bizottság titkárságával közölni levélben vagy telefonon az alábbiakat:

1. A szervezet hivatalos megnevezése és székhelye.
2. A szervezet tevékenységének felsorolása (címszövevényen).
3. A szervezet címe.
4. A szervezet tagjainak száma.
5. A szervezet képviselője vagy megbízottja, akit a kapcsolattartással megbíznak.
6. A szervezet telefon- és telefax száma.

A regisztrációs kérelem az alábbi címre küldendő:
Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága
1054 Budapest, V., Széchenyi rkp. 19. Telefax: 268-5968
Dr. Baráth Étele, elnök

**Az Erdészeti és
Faipari Egyetem
ünnepi tanévnyitó
tanácsülésén**

HONORIS CAUSA DOKTORRÁ
avatták

DR. MÁRKUS LÁSZLÓ
okleveles erdőmérnököt, címzetes egyetemi tanárt,
az Erdészeti Tudományos Intézet
nyugalmazott tudományos tanácsadóját,

DR. H.C. DR. RUSZNÁK ISTVÁN
okleveles kémikust, nyugalmazott egyetemi tanárt,
a Budapesti Műszaki Egyetem
tisztelőbeli egyetemi doktorát,

DR. BARISKA MIHÁLY
okleveles erdőmérnököt,
a Stellenboschi Egyetem egyetemi tanárát.

**A DEBRECENI
KOSSUTH LAJOS
TUDOMÁNYEGYETEM
TANÁCSA**

Tanévnyitó és kitüntetéses
doktoravató ünnepi nyilvános
egyetemi tanácsülésén

DR. KOLLWENTZ ÖDÖN
erdőmérnököt

jogi aranydiplomában részesítette.

Vasdiplomát kapott
KATÓ PÁL és NAGY IMRE

Gyémántdiplomát kapott
JÉRÔME RENÉ, KOVÁCS GYULA,
DR. H.C. DR. MAGYAR JÁNOS, SZAROLCS JÓZSEF

Aranydiplomát kapott
AURÓRI SÁNDOR, DR. BARABITS ELEMÉR,
BRANDISZ MÁRTON, BULYOVSZKY MIKLÓS,
CORNIDES GYÖRGY, HORVÁTH MIKLÓS,
JEKELFALUSSY FERENC, DR. KONDOR ANTAL,
KÖKEN PÁL, KÓTHY ISTVÁN, LAUTNER GYÖRGY,
LESSÉNYI FERENC, DR. H.C. DR. MAJER ANTAL,
DR. MESKÓ JÓZSEF, OBERKAMP GYULA,
ÖLLÖS GUSZTÁV, ÓRI LÁSZLÓ, PERLAKI FERENC,
SEREG ALBERT, SCHMIEDI KÁROLY,
SZADECZKY-KARDOSS BÉLA, SZÓKE ANDOR,
TANA ÁLMOS, VARGHA DOMOKOS,
VÁRSZEGI FERENC, VASS FERENC, ZELNIK ISTVÁN

„EMBER AZ ERDŐÉRT” ALAPÍTVÁNY
kitüntetést kaptak:

DR. BONDOR ANTAL okleveles erdőmérnök,

KISS GYULA okleveles erdőmérnök,

VARGA BÉLA okleveles erdőmérnök,
címzetes egyetemi docens.

**PRO UNIVERSITATE
SOPRONIENSI**

kitüntetésben részesült

KÁDÁR ZSOMBOR
okleveles erdőmérnök, szakíró és

DR. PAPP-VÁRY ÁRPÁD,
a földtudományok doktora.

**Ez a lapszám
a Pro Cultura
„Műszaki és természettudományi
kultúráért” szakalapítvány
150 ezer Ft-os támogatásával
jelent meg.**